

"Vrij" omdat het verwijst naar 'vrijheid', naar 'ruimte geven', naar 'Vrije school' en "Mare" omdat het een vertrouwde term is vanuit het Kerstspel waarin de engel ons en de herders komt vertellen dat zij een 'Blijde Mare', een blijde boodschap heeft.

"Tijdens onze reis doen we ook waarnemingen en observaties en we doen ervaringen op. We worden wijzer."

Voorwoord

Reisgenoten...

***"Da schläft ein Lied in alle Dingen die da traumen fort und fort
Und die Welt hebt an zu singen trifft man nur das Zauberwort..."***

Deze woorden reizen al een hele tijd met me mee... Als mens kun je veel verschillende reisgenoten hebben die met je meegaan de verschillende 'landen' in die je als wereldreiziger of als pelgrim gedurende je levensreis intrekt en doortrekt. Je hebt het land van je kindertijd waarin ouders, verzorgers en leraren voor je groei, je ontwikkeling en veiligheid waakten. (Als het goed is...) Dan trek je het land van de pubertijd in, waarin je ook maar je weg moet vinden, en dan volgen vele landen die per persoon kunnen verschillen maar waarbij je soms ook hele stukken met lotgenoten kunt optrekken. In ieder geval is een gemeenschappelijk land in ons geval het 'land van ouders'. Dat is ook zo'n land waar ieder van ons in eerste instantie met lege handen en vol verwachting in stapt. Soms met een reisgids, met veel goede raad en hopelijk goede voorbeelden, maar toch.

Het is mijn land waar ik voor het eerst binnentrek. Als er later nog meer kinderen volgen zijn sommige paaltjes en richtingen al uitgezet maar ook daar blijft het soms pionieren. Wat mij bij mijn oudste zoon redelijk makkelijk afging, bleek bij de tweede zoon absoluut niet te werken bijvoorbeeld.

Naast lotgenoten zijn andere belangrijke 'reisgenoten' voor mij liederen, gedichten en boeken, met name wijsheden uit boeken. Woorden die me raakten, aan me bleven kleven, in m'n zakken kropen en bij me bleven onder alle weersomstandigheden.

Tijdens onze reis doen we ook waarnemingen en observaties en we doen ervaringen op. We worden wijzer. En dan kan blijken dat mijn waarneming wel mijn waarheid is, maar niet die van een ander hoeft te zijn. Daarover wordt meer verteld in een aantal artikelen in deze Vrije Mare. Ook hier kunnen we wijzer van worden en ons oefenen. Als reisgenoten is het fijn om op elkaar te blijven afstemmen, om elkaar te begrijpen en om elkaar vast te blijven houden, om samenhang te beleven op onze reistocht als ouders, team en bestuur, als belangrijke reisgenoten van onze kinderen.

Helga van Muijen

“De waarnemingen van iedereen zijn anders, omdat ze worden bepaald door de persoonlijke interesse en begrippen die iemand heeft gevormd. ”

“Waarnemingen zijn persoonsgebonden, dus subjectief. Je zou er rekening mee moeten houden dat iedereen de wereld op een andere manier waarneemt. Wanneer je met iemand praat, zou je het er eerst over moeten hebben waar zijn interesse naar uit gaat en welke begrippen hij heeft en wat hij daaronder verstaat. Daar staat tegenover dat jijzelf het beleeft alsof iedereen wel in dezelfde wereld leeft...”

Iedereen zijn eigen wereld

Wanneer een bioloog, een bosbouwer, een kunstschilder en een architect een bosrand naderen, dan nemen ze allen iets anders waar. De bioloog ziet de soorten bomen en daar misschien allerlei bijzonderheden van. De bosbouwer ziet ook de soorten, maar ook de vorm van de stam en kuubs hout. De schilder ziet de vele schakeringen van het groen, bruin en grijs en de architect let misschien op de verhouding van lengte, dikte en breedte. Ze zien dus hetzelfde object, maar kijken vanuit een andere interesse en vanuit andere begrippen naar het bos. Als ze thuis zijn zullen ze er op een verschillende manier over vertellen. De bioloog zal vertellen over de prachtige essen en de bosbouwer vertelt erover wanneer het bos kaprijp is en wat het zal opbrengen. Terwijl de schilder en de architect de vraag welke boomsoorten er stonden, misschien niet kunnen beantwoorden.

De waarnemingen van iedereen zijn anders, omdat ze worden bepaald door de persoonlijke interesse en begrippen die iemand heeft gevormd. Het gevolg hiervan is dat iedereen de omgeving anders waarneemt en logischerwijze dus in een andere wereld leeft, namelijk in een wereld die wordt bepaald door de interesse die hij heeft en de begrippen die hij kent en die hij zelf heeft gevuld met

waarnemingen. Terwijl de een in een vogelrijke stad kan leven, zal de ander op de vraag of er veel vogels in zijn stad leven, zeggen: “Geen idee, ik denk niet”.

Bekend is bijvoorbeeld ook dat mensen die een krant lezen die veel schrijft over criminaliteit, de wereld gevaarlijker beleven dan mensen die een andere krant lezen.

Bekend is ook dat verschillende mensen een ongeluk anders beschrijven. Iedereen heeft iets anders waargenomen. Ze beschrijven dingen die waar zijn gebeurd, maar vullen dingen aan die hen zijn ontgaan, zonder dat ze er erg in hebben. Ze verzinnen die onbewust, maar menen die wel te hebben waargenomen.

Het eigen aandeel in de waarneming bestaat uit:

- de interesse
- de begrippen en hoe iemand die vormt
- de manier waarop men waarnemingen met elkaar verbindt: algemeen of specifiek
- de manier waarop men beelden vormt
- de gevoelens die met de waarneming zijn verbonden.

Waarnemingen zijn persoonsgebonden, dus subjectief. Je zou er rekening mee moeten houden dat iedereen de wereld op een andere manier waarneemt. Wanneer je met iemand praat, zou je het er eerst over moeten hebben waar zijn interesse naar uit gaat en welke begrippen hij heeft en wat hij daaronder verstaat. Daar staat tegenover dat je het beleeft alsof iedereen wel in dezelfde wereld leeft.

Bron: fenomenologie/Tom van Gelder
www.tomvangelder.antrovista.com

*Wat is het moeilijkste van alles?
Dat wat het makkelijkste lijkt:
Te kunnen begrijpen
wat je met de ogen ziet.*

J. W. Goethe

In de komende maanden zal in Vrije Mare 1 x per maand een oefening worden ingeleid en besproken die denken, voelen en willen helpen versterken.

Rudolf Steiner heeft zes eenvoudige oefeningen gegeven om het denken, voelen en willen te ontwikkelen en zuiverder te maken. Ze worden ook wel 'Nebenöfeningen' ('Nebenübungen') of basisoefeningen genoemd.

Het doel van de oefeningen

1. Je meer bewust te worden hoe je denkt, voelt en wilt of handelt.
2. Meer controle over ze te krijgen.
3. Zuiverder te denken, te voelen en te handelen.
4. Van denken, voelen en willen een harmonisch geheel te maken en ze integreren.

De zes oefeningen:

- Denkoefening: heeft als doel om controle te krijgen over het denken.
- Wilsoefening: heeft als doel om controle te krijgen over het handelen.
- Gevoelsoefening: heeft als doel om je bewust te worden van je gevoel en om sterke gevoelens minder sterk te beleven en om zwakke en subtiele gevoelens sterker te beleven.
- Positiviteitsoefening: heeft als doel om naast het lelijke en slechte ook het positieve waar te nemen. In deze oefening worden denken en voelen gecombineerd.
- Onbevangenheidsoefening: heeft als doel om altijd

open te staan voor nieuwe ervaringen. In deze oefening worden voelen en willen gecombineerd.

- Innerlijke harmonie: als zesde worden de vorige oefeningen naar behoefte geoefend met als doel om tussen denken, voelen en willen harmonie te scheppen.

Je kunt de oefeningen alleen of in een groep doen. Dat laatste zorgt ervoor dat je ervaringen kunt uitwisselen en dat je de oefeningen (vaak) langer volhoudt. Hoewel de oefeningen eenvoudig zijn, is het niet makkelijk ze vol te houden, omdat je opgeslokt wordt door het gewone leven, dat veel van je vraagt. Ook zal het helpen als je iedere dag opschrijft welke oefening je hebt gedaan of niet hebt gedaan en hoe hij is verlopen.

Hoewel Steiner over de duur van de oefeningen verschillende uitspraken heeft gedaan, wordt in het algemeen aanbevolen alle oefeningen na elkaar en in de genoemde volgorde te doen en om alle oefeningen vier weken vol te houden. Na vier weken te hebben geoefend wordt de verworven vaardigheid in het gewontelichaam opgenomen.

Wanneer je met een oefening begint, ben je de eerste week enthousiast vanwege het nieuwe van de oefening. Het is dan niet moeilijk de oefening te doen en je wordt door de oefening vooruit getrokken. Daarna moet je het vanuit jezelf doen, moet je zelf het enthousiasme opwekken. Dan wordt de oefening moeilijker en moet je hem op eigen kracht doen. Dan werkt de oefening sterker.

Wat de Jaargetijden doen horen

*De lente kwam met lief gefluit
En lokte de kiempjes de kluiten uit
De zomer zond met warme zucht
De zwaluwen gierend door de lucht
Maar hoor! – daar huilt de wind door 't hout
En jaagt de vogels uit het woud!
Toen kwam de winter met een wit gezicht
En blies alle wakken en wateren dicht!*

Uit: Zonnegeheimen, D. Udo de Haes

*“Hoewel de oefeningen eenvoudig zijn,
is het niet makkelijk ze vol te houden,
omdat je opgeslokt wordt door het
gewone leven, dat veel van je vraagt.”*

*Denken is een kunst
En heeft een techniek,
Zoals iedere kunst.*

Rudolf Steiner

1) Denkoefening

Controle over het denken

Neem een gewoon gebruiksvoorwerp (een potlood, wasknijper, paperclip, boek, etc) en denk hier iedere dag vijf minuten over na.

Je neemt een voorwerp voor je of in gedachten en de eerste keer beschrijf je dat voor jezelf hardop. Je kunt je ook voorstellen dat je het voorwerp aan een blinde beschrijft. Gebruik zoveel mogelijk zintuigen en neem gedurende vijf minuten zoveel mogelijk waar. De volgende dagen kun je dat herhalen, waarschijnlijk vallen je nieuwe details op. Daarna kun je vragen stellen over het voorwerp: "Wat doe ik er mee?", "Waarvan is het gemaakt?", "Waarom heeft het deze vorm?", "Welke vormen kan het ook hebben?", "Waar is het gemaakt?", "Welke weg heeft het afgelegd voor het bij mij was?", "Hoe zijn de grondstoffen gewonnen?", etc. Sommige vragen kun je beantwoorden, sommige misschien niet, dan kun je het antwoord in een encyclopedie of op het internet vinden. Je moet de juistheid van je gedachten kunnen vaststellen, anders gaan je gedachten zweven en dat is niet de bedoeling. Je kunt de volgende dag het laatste

herhalen en voortborduren op je eerdere gedachten. Na enige tijd zul je alle denkbare vragen hebben behandeld, ga dan nog een of twee keer door tot je echt geen andere aspecten meer kunt vinden. Daarna neem je een ander voorwerp.

Wanneer je deze oefening doet, zul je merken dat je denken helderder en scherper wordt en je waarnemingsvermogen, concentratie en objectiviteit toenemen. Je interesse groeit. De moeilijkheid van de oefening is dat je gedachten kunnen afdwalen, vaak gebeurt het dat je gedachten heel snel bij iets anders zijn, dat je gedachten associatief en automatisch werken.

Om vol te houden kun je een vast tijdstip kiezen. Kies een tijdstip dat je wakker en helder bent, dus niet direct na het avondeten, maar bijvoorbeeld voor of na het ontbijt of om 8 uur 's avonds. Je kunt de oefening ook doen terwijl je op de trein wacht, dus op een leeg moment.

Samenvatting uit: fenomenologie/Tom van Gelder
www.tomvangelder.antrovista.com

De noordenwind en de zon....

De noordenwind en de zon waren erover aan het redetwisten wie de sterkste was van hun beiden. Juist op dat moment kwam er een reiziger aan, die gehuld was in een warme mantel. Ze kwamen overeen dat degene die het eerst erin zou slagen de reiziger zijn mantel te doen uittrekken de sterkste zou worden geacht.

De noordenwind begon toen uit alle macht te blazen, maar hoe harder 'ie blies, hoe dichter de reiziger zijn mantel om zich heen trok; en ten lange leste gaf de noordenwind het op.

Daarna begon de zon krachtig te stralen, en hierop trok de reiziger onmiddellijk zijn mantel uit. De noordenwind moest dus wel bekennen dat de zon van hun beiden de sterkste was.

De engel

Een sprookje van Godfried Bomans

Boven, in het topje van de kerstboom, stond een engel. Hoe zij daar gekomen was, dat kon zij zich met de beste wil niet meer herinneren. Zij had nog een vage herinnering aan een nauwe, donkere ruimte, waaruit zij opeens door een kleine hand in, een zee van licht getild was. Het was een glorieuze geboorte geweest en sinds dat ogenblik was zij altijd gelukkig geweest. Dit alles had eigenlijk nog maar één avond geduurd, maar voor een Kerstengel is dat een eeuwigheid, dat begrijp je wel.

Arme, kleine Kerstengel! Zij wist niet dat het Kerstfeest slechts een enkele avond duurt en dat die al bijna voorbij was. Zij stond, met een blikken knipje aan de boom bevestigd, zachtjes heen en weer te wiegen en keek door haar gazen vleugels naar de lichtjes der kaarsen, die beneden haar brandden.

En opeens, daar doofde een kaars uit. Meerdere volgden. Het werd steeds donkerder om haar heen en ten laatste zag zij niets dan de zwarte nacht. De engel nieste, want de walm van de gedoofde kaarsen prikkelde in haar neus. In het begin dacht zij dat het een grapje was, maar toen het donker bleef, kwam zij tot nadenken. *"Ik had beter moeten opletten, toen het nog licht was,"* dacht zij spijtig, *"ik heb helemaal niet gekeken. ik herinner mij eigenlijk niets. Absoluut niets. Word het maar weer licht."*

En het werd licht. Maar hoe geheel anders was dit licht. Grauw, groezelig en met tegenzin viel het door een groot, vierkant raam, en voor het ten volle ontloken was, kwam er een dienstbode in de kamer; pakte de Kerstboom en smeed hem op zolder.

Bom. Daar lag de engel en keek recht in een naad van de planken vloer. Het was er verschrikkelijk koud, en buitengewoon ongezellig. In het begin dacht de engel weer: *"Kom, kom het is maar een grapje,"* maar toen zij daar drie volle dagen en nachten in de naad van de houten vloer gekeken had, begon zij zich ernstig ongerust te maken. En hoe langer zij over het licht van het vierkante raam nadacht, hoe duidelijker zij begreep dat dit het mooiste was dat zij ooit gezien had. *"Ik zal proberen het je uit te leggen,"* sprak zij op een maartse dag tegen een muis, die juist voorbijkwam, *"door een glazen gat in de hemel viel een verblindend licht bovenop mijn hoofd. Dat is het mooiste wat ik ooit heb meegemaakt. Ik kan je niet zeggen, hoe gelukkig ik eigenlijk was. Maar ik was in die tijd erg onnozel: ik besepte het niet. Nu weet ik het. En nu is het te laat. Maar ik heb tenminste de herinnering."*

"Dat is altijd wat," meende de muis, na er een hele tijd over

te hebben nagedacht, *"goedendag, ik moet verder."*

Op een dag kwam de meid op zolder en vond de Kerstengel in een schemerige hoek op de grond liggen. En zij nam haar op en smeed haar in het kolenhok. Daar lag zij, tussen twee turven, recht tegenover een somber kijkend stuk antraciet. Een week lang zweeg de engel, want zij vond dit geen gezelschap om tegen te praten.

Doch eindelijk, op een dag in september, kon zij zich niet meer inhouden. *"Jullie hebben er geen flauwe voorstelling van;"* sprak zij, *"hoe het licht op zolder is. Het doet bijna pijn aan de ogen, zó stralend is het. Jammer genoeg was ik toen te beperkt om mijn zaligheid ten volle te begrijpen. Maar ik heb nu tenminste iets om aan te denken."*

"Dat is altijd wat," meende het stuk antraciet, *"maar ik vind de verlichting hier ook heel redelijk."* De engel, zweeg. Tegen zulk een bekrompen opvatting was het vruchteloos te spreken.

Op zekere ochtend nu speelde het jongetje dat in het huis woonde, in het kolenhok. En toen hij de engel zag nam hij haar op en wierp haar in de vuilnisbak. Het was

er aardedonker. De engel vatte haar nieuwe toestand aanvankelijk als een scherts op, doch toen het drie dagen lang donker bleef, zó pikdonker, dat niemand in de vuilnisbak een hand voor zijn ogen zag, kwam zij tot nadenken. Zij dacht en zij dacht, en ten laatste kon zij het niet meer houden en riep: *"Is hier soms iemand om naar mij te luisteren?"*

"Jawel," zei een stuk spiegelglas, *"als het niet te flauw is."* En de engel vertelde van het verblindende licht in het kolenhok en hoe verrukkelijk het daar geweest was. *"Ik was te dom,"* besloot zij met een zucht, *"om het te begrijpen. Maar nu begrijp ik het. Ik zie het helemaal in."* Het stuk spiegelglas zweeg, want het had zoveel ijdelheid in zijn leven gezien, dat het wat eenkennig geworden was. Op een donderdag, in de namiddag, toen het al wat schemerig was, kwam de vuilnisman voorbij. Hij sloeg het deksel op en zag de engel liggen. Nu is het altijd prettig een engel te ontmoeten, doch als men vuilnisman is, voelt men zich dubbel verblijd. En hij stak de engel in zijn zak en gaf haar 's avonds aan zijn vrouw. *"Als je blijft,"* zei hij, *"voor de Kerstboom."*

En de vrouw van de vuilnisman borg de engel in een kartonnen doos en zette de doos in de kast. *"Hallo,"* zei de engel, na een tijdje stil te hebben gelegen, *"is hier iemand?"*

Maar er was niemand in de doos dan het houtwol waarin de engel lag; en houtwol, dat weet je, heeft een zwijgzame aard. En dat was maar heel goed, want de engel had eigenlijk helemaal niets te vertellen. Want hoe zij ook dacht en peinsde over haar oude vuilnisbak, zij zag er niet meer licht in dan in de kartonnen doos waarin zij nu lag: het was in beide even donker. En toen, eindelijk, toen zij begreep dat het niet zwarter meer kon worden, liet zij het verleden varen en dacht aan de toekomst.

En een nieuw gevoel doorstroomde haar, zij gevoelde zich blij en vol verwachting. Alle spijt en alle wrok weken uit haar hart, en zij lag stil en met open ogen te wachten op de kleine hand, die haar omhoog zou heffen uit het duister naar het licht.

En de hand kwam en hief haar omhoog naar het topje van een kerstboom.

De Kerstboom was veel kleiner dan die van het vorig jaar en er brandden ook minder lichtjes in. Maar dat zag de engel niet. Met een blikken knipje aan de top bevestigd, wiegde zij zacht heen en weer en keek door haar gazen vleugels naar de fonkelende versierselen van de boom. *"Verrukkelijk,"* dacht zij, *"verrukkelijk. Maar laat ik dit keer goed opletten. Dadelijk is het voorbij. En dan wil ik alles gezien en alles geweten hebben."*

En zij sperde haar ogen wijd open en zij tuurde dwars door de takken naar beneden.

En zij zag de vuilnisman staan, in een nieuw pak gestoken, zijn vrouw, en hun beider kind, met een blauwe strik in het haar. En de ogen van het kind keken strak en regelrecht in een klein, open huisje, waarin ook een man, een vrouw en een kind te zien waren, maar véél en véél kleiner, en verder een os, en een ezel, zo groot als de beestjes in een speelgoeddoos.

Opeens schrok de engel. Want daar, aan de nok van het huisje, was een engel bevestigd als zij, met dezelfde gazen vleugels en hetzelfde lint met de handen ophoudend als zij in haar eigen handen hield. En nu voor het eerst kon zij de woorden lezen, die erop stonden: *"Glorie aan God en vrede op aarde aan de mensen van goede wil."*

En een gevoel, van diep geluk doorstroomde de eenzame engel boven in de boom, die zich zo lang verlaten en verongelikt had gevoeld. *"Ik heb een Boodschap in mijn handen,"* dacht ze fier, *"nu kan mij niets meer gebeuren. Welke ongelukken mij ook zullen overkomen, ik heb mijn schat bij mij en niemand kan mij die ontnemen."*

En er overkwamen haar vele ongelukken. Want in het vierde jaar brak zij af van de boom en kwam in een blokkendoos terecht, en van hier uit belandde zij in de lappenmand. En tenslotte woei zij in de tuin op een hoop dorre bladeren en lag daar stil op haar rug naar de jagende wolken te kijken. En zij voelde, hoe zij langzaam en pijnloos verteerde, dag na dag; maar zij hield het lint stevig vast en er was geen bitterheid in haar. Want zij wist dat zij een wezen was; bestemd om dood te gaan, doch uitverkoren om de Goede Boodschap tot het einde te bewaren.

bron: "Sprookjes van Godfried Bomans" uitgegeven door Elsevier, 1956

Aanbod Ouderacademie 2019

VRIJESCHOOL
ALMERE

*"Elke cursus gericht op ouderschap, gaat ook over zelfopvoeding.
Je leert niet alleen veel over je kinderen, maar vooral ook over jezelf.
Die inspiratie gun ik iedereen."*

Een ouder

De Academie voor Ouders van Vrije school Almere organiseert ontmoetingen die inzicht en inspiratie geven aan ouders ter ondersteuning van hun taak als opvoeder én betrokken ouder bij het Vrije school onderwijs. Antroposofie is hierbij een inspiratiebron.

Uitwisseling is een belangrijk onderdeel in deze 'ouderwerkplaats'.
De theoretische kapstokken en thema's die worden aangereikt zijn verdiepend.
Daarnaast is experimenteren met verschillende kunstvormen ook een onderdeel.
Kortom, een kans om bij te tanken, uit te wisselen, te verdiepen en te experimenteren.
Geen voorkennis vereist.

Workshop aanbod van 3 zaterdagochtenden: 09.30 – 13.00 uur, incl. gezamenlijke lunch.
De ochtenden kunnen apart maar ook als drieluik worden gevolgd.

***ZATERDAG 2 MAART 2019**

Workshop 1: over ontwikkelingsfasen en temperamenten
Door Moniek Terlouw, intern begeleider, orthopedagoog

***ZATERDAG 16 MAART 2019**

Workshop 2: over de 'onderste vier zintuigen' en het belang van evenwicht
Door Marja Gommers, teamcoördinator kleuterbouw en Helga van Muijen, pedagoog/coach

***ZATERDAG 6 APRIL**

Workshop 3: verbindende communicatie met kinderen
Door Margreet Bijsterveld, directie

Doelgroep: Ouders van kinderen tussen de 0 en 12 jaar, leerkrachten, opvoeders.

Kosten: € 20 per workshop, incl. koffie, thee gedurende de ochtend en soep. Lunch zelf meenemen.
Deelname aan 3 workshops kost € 50. Betaling: bij aanvang.

Aanmelding en/of suggesties voor vervolg workshops graag mailen naar:
h.vanmuijen@vrijeschool-almere.nl

Uit de kleuterbouw

Driekoningentijd in de kleuterklas

"Juffie, gaan we weer het kerstspelletje doen?"

Dat was de eerste vraag die werd gesteld bij binnenkomst in de klas, na de kerstvakantie.

Hoe fijn is het dat de kersttijd bij ons doorloopt en dat we het spel van de driekoningen dan spelen. Iedereen wil natuurlijk graag koning zijn.

Een zangspelletje bepaalt wie er die dag de gelukkigen zijn. Andere kinderen helpen om de mantels om te doen. Kronen worden opgezet. De sterrenkijkers ter hand genomen en ook de geschenken worden gepakt.

De koningen hebben hun handen vol en moeten ook nog de weg vinden naar hun eigen paleis. Turend door hun kijkers zien zij de ster, die hun naar het kindje zal leiden. Waardig knielen zij voor het kindje en overhandigen de geschenken, wachtend op hun beurt.

We hebben geschilderd en getekend van de driekoningen. De grote kinderen hebben mantels gevouwen en geplakt. Maar ook een heuse sterrenkijker gemaakt. Samen hebben deze kinderen heel bedrijvig drie kastelen gebouwd voor de koningen. Eerst waren daar de blokken, toen de dieren, de poppetjes, het meubilair uit het poppenhuis, doekjes... van alles werd aangesleept om de paleizen zo mooi mogelijk te maken.

Tot slot hebben we heel moedig over drie brandende kaarsjes gesprongen. Dit is een oud gebruik voor 6 januari,

ook wel Dertiendag of Dertiennacht genoemd, de nacht van de offervuren. In vroegere tijd gebruikte men turfblokken of aardappels, komend uit de donkere grond, om de kaarsen op te zetten. Worden we door het springen er overheen even opgetild in het eerste licht? Is het een eerbetoon aan Moeder Aarde die haar nieuwe cyclus weer wil beginnen?

In ieder geval hebben de kleuters van dit spannende element genoten en is het nu tijd dat de Driekoningen aan hun terugtocht gaan beginnen.

Juf Jeannette

Nieuwsberichten uit de tweede klas:

*30 dagen heeft september,
april, juni en november.*

De andere hebben er 30 en 1 behalve februari alleen.

*Want die heeft er vier keer zeven
en in 't schrikkeljaar nog 1 daarneven.*

In de tweede klas zijn we begonnen met de kalender als opmaat voor de periode tijd.

Vanuit de belevingswereld van de kinderen kijken we naar de opbouw van het jaar.

We beginnen groot, we kijken naar de seizoenen, en zoomen steeds verder in tot de dagen van de week.

De kinderen kijken naar de dag waarop ze jarig zijn en in welke maand en in welk seizoen dat valt.

In stilte hebben we als klas op de basis van onze verjaardagen een jaarcirkel gemaakt. Een uitdagende opdracht waarbij je verbaal moet sturen en goed moet nadenken. Toen we alle elementen bekeken hadden hebben we zelf een jaarcirkel gemaakt, compleet met seizoenen, maanden en dagen.

*"We beginnen groot, we kijken naar
de seizoenen, en zoomen steeds verder in
tot de dagen van de week."*

De jaarcirkel hebben we ook met alle kinderen uit de klas gemaakt. Iedereen kreeg een briefje met daarop een dag, seizoen of een maand en moest zelf op de juiste plek in de verschillende kringen komen staan.

Met al deze informatie hebben we elke onze eigen maand kalender gemaakt, daarop hebben we per maand een tekening gemaakt en de verjaardagen van alle kinderen uit de klas geschreven. Ook de jaarfeesten hebben we er in verwerkt, op de juiste datum of in de tekening.

Meester Daniël

*"In stilte hebben we als klas op
de basis van onze verjaardagen een
jaarcirkel gemaakt."*

Aardrijkskunde periode: de Rijn

Waar heb je deze periode geleerd?

We hebben geleerd dat de Rijn uit de Zwitserse Alpen komt.

De Rijn heeft een Voor Rijn en een Achter Rijn.

De Rijn begint in de Zwitserse Alpen.

Dan gaat De Rijn naar het Bodenmeer.

Vanuit daar gaat ze door Duitsland.

Dan door Nederland.

In Nederland komt ze uiteindelijk in de Rotterdamse haven.

Wat vond je leuk aan deze periode?

Lekker veel tekenen was voor mij heel erg leuk.

Schrijven is soms wel veel werk, maar af en toe is niet erg.

We doen heel leuke dingen bijvoorbeeld: leren over de Rijn.

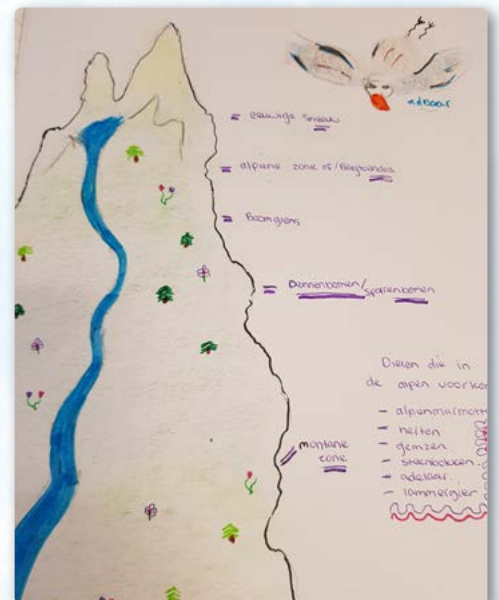
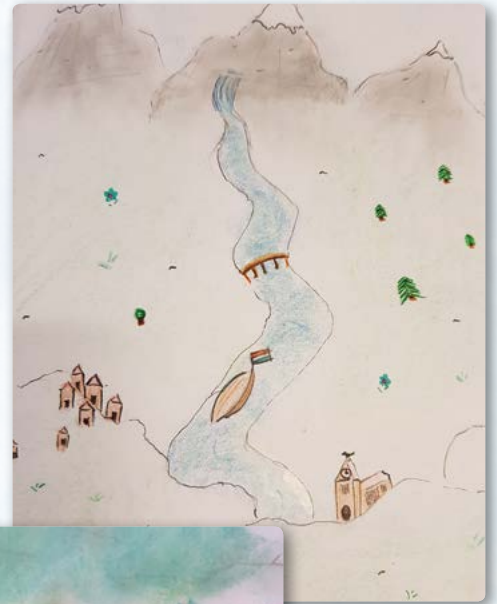
Interessante les en duidelijke uitleg.

Soms natuurlijk ook saa,i maar dat is logisch.

Samen werken met andere kinderen is leuker dan alleen en met vrienden zeker.

Dus überhaupt is het leuk om met iemand anders te werken.

Josua, Kian, Markus en Luc (5a)

Redactie: Guido van der Vorst
Helga van Muijen

vrijemare@vrijeschool-almere.nl